

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
CHIRCHIQ DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI**

**NEMIS TILI O'QITISH VA BAHOLASHNING XALQARO
STANDARTLARI
O'QUV DASTURI**

Bilim sohasi:	100000 – Ta'lim
Ta'lim sohasi:	110000 – Ta'lim
Ta'lim yo'nalishi:	60111800 - Xorijiy til va adabiyoti (nemis tili)

Chirchiq – 2023

Fan/modul kodi NTO'BXS304		O'quv yili 2025-2026	Semestr 5	ECTS - Kreditlar 4	
Fan/modul turi Majburiy		Ta'lim tili Nemis/O'zbek		Haftadagi dars soatlari 4	
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)		Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Nemis tili o'qitish va baholashning xalqaro standartlari	60		60	120
2.	I. Fanning mazmuni Fanni o'qitishdan maqsad chet tilini xalqaro standartlarga moslashtirib va til ko'nikmalarini integrallashgan holda o'qitishning zamonaviy uslublaridan foydalanib o'qitish nazarda tutiladi. Talabalarni kelgusi kasbiy faoliyatlarida chet tili darslarini shu usulda tashkil etishga yo'naltirish, auditoriyada chet tildan asosiy aloqa vositasi sifatida samarali foydalanish usullarini o'rgatish, kasbiy ixtisoslashuvini rivojlantirishdir. Fanning vazifasi hozirgi multi-madaniyatli dunyoda ta'lim oluvchilarda chet tilini o'rganish muhimligi tushunchasi; chet tilini bilish darajasini aniqlab beradigan CEFR, IELTS, TOEFL va boshqa xalqaro baholash tizimi haqida ma'lumot berish, o'z ustida mustaqil ishlash ya'ni SELF STUDY approach va ijtimoiy moslashuv vositasi sifatida foydalanish ehtiyojini shakllantirish va rivojlantirish. II. Nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari) II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi: 1-mavzu: Kirish. Ko'ptillilik haqida Hozirgi zamon kontekstida ko'ptillilik, Chet tilini o'rganish va o'qitish; til o'rganuvchining xususiyatlari kabi mavzularga to'xtalib til o'rganish va o'qitishda nimalarga ahamiyat berish. Xalqaro standartlarga mos baholash tizimini o'rganish. 2-mavzu:Chet tilini egallashning Umumyevropa kompetensiyalari ta'lim siyosatida Chet tilini egallashning Umumyevropa kompetensiyalarining maqsad va vazifalari, mezonlari, Til siyosati sifatida paydo bo'lishi 3-mavzu: Chet tilini egallashning Umumyevropa kompetensiyalarida darajalar Chet tilini egallashning Umumyevropa kompetensiyalarida darajalar A1, A2,B1,B2,C1,C2, darajalarda o'ziga xosliklar va mezonlar 4-mavzu: Tildan foydalanish, til foydalanuvchilari va il o'rganuvchilar Chet tilni o'rganish uslublari, chet tilni o'rganish strategiyalari, muloqot strategiyalari bilan yaqindan tanishish. Xalqaro baholash tizimi ya'ni Goethe-Zertifikat, TestDaF, ECL topshirishda til ko'nikmalari Hörverstehen, Lesen,				

Schreiben, Sprechen ko'nikmalarini o'stirishda foydalaniladigan samarali uslub va strategiyalarni o'rganish.

5-mavzu: Kommunikativ vazifalar va maqsadlar

Kommunikativ vazifa turlari, vazifalarni aniqlash va tasvirlash, Kommunikativ mavzularni tanlash, kommunikativ strategiyalar, kommunikativ til o'rganish jarayoni

6-mavzu: Til o'rganuvchilari kompetensiyalari

Umumiy kompetensiyalar, dunyoqarash, ijtimoiy-madaniy bilimlar, madaniyatlararo kompetentlik, shaxsiy kompetensiyalar, til o'rganish qobiliyati, o'rganish texnikasi

7-mavzu: Kommunikativ til kompetensiyalari

Lingvistik kompetensiya: leksik kompetensiya, grammatik kompetensiya, semantik kompetensiya, fonologik kompetensiya, A1-C2, ijtimoiy-lingvistik kompetensiya, pragmatic kompetensiya

8-mavzu: Chet tillarini o'qitish va o'rganish

O'rganish va ta'lim maqsadlari, maqsad turlari, maqsad qo'ya olish, til o'rganish va tilni egallash, til o'rganuvchilari til ni qanday o'rganadi? Turli til o'rganuvchilari chet tillarini o'rganishning Umumyevropa kompetensiyalaridan qanday foydalanadi?

9-mavzu: Zamonaviy chet tillarini o'qitish va o'rganishning ba'zi metodik jihatlari

Muvaffaqiyatli til o'rganish uchun umumiy yondashuvlar, to'g'ridan-to'g'ri muloqot, suhbarlarni tinglash, radio va boshqa matnlarni tinglash, televizor va videolarni tomosha qilish, autentik matnlar gazeta, jurnal, hikoya roman o'qish, Til tizimlarini bexato va ravon o'qitishga e'tibor qaratish va xatoni to'g'rilash usullari bilan tanishib chiqish. Bu boradagi turli xil tajribalarga quloq tutish. Halqaro miqyosdagi soha mutaxassislarining video darslari tahlil qilish.

10-mavzu: Chet tillarini o'qitish va o'rganishda kommunikativ vazifalarning roli

Kommunikativ vazifalar tavsifi, kommunikativ vazifalarni bajarish, Vazifalarni bajarishda shart-sharoit va cheklovlar, strategiyalar,

11-mavzu: Kommunikativ vazifalarning qiyinchilik darajasi

til foydalanuvchilari/o'rganuvchilarning, shu jumladan o'zlarining qobiliyatlari va xususiyatlari niyatlar va o'rganish uslublari; Til foydalanuvchisi/o'quvchining vazifani bajarishda ishlashiga ta'sir ko'rsatishi mumkin bo'lgan va til o'rganish sharoitida o'quvchilarning malakalari va xususiyatlariga moslashtirilishi mumkin bo'lgan vazifalarning shartlari va cheklovlari.

12-mavzu: Tillar xilma-xilligi va Curriculum

Darsni rejalashtirish va dars rejasi tarkibi; darslar ketma- ketligi, maqsad, vazifalari va kutilayotgan natijalarni belgilash; darsni rejalashtirish uchun dars tuzilmasini tanlash;

13-mavzu: Gapirish ko'nikmasi

Muvaffaqiyatli og'zaki muloqot amaliyoti; bahs-munozara uchun materiallar tayyorlash; ravon va xatosiz so'zlashish amaliyoti; o'zaro muloqot, muloqot

turlarini farqlash kabi mavzular bilan tanishish.

14-mavzu: O'qish ko'nikmasi.

O'qishdan oldin, o'qish jarayoni va undan so'nggi jarayon uchun vazifalar tayorlash; talabalarni maqsadga yo'naltirilgan tarzda o'qishga o'rgatish masalasini muhokama qilish.

15-mavzu: Yozuv ko'nikmasi.

Chet tilni o'rganishda yozma nutqning ahamiyati va unga ta'sir etuvchi omillar; yozma nutq strategiyalari bilan tanishtirish; yozma nutq maqsadlari bilan tanishtirish; yozma nutqda originallikni saqlash; fikr-mulohazalarni jamlash uslublari kabi masalalarni atroflicha muhokama qilish.

III. Seminar mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Kirish. Hozirgi zamon kontekstida ko'ptillilik

Chet tilini egallashning Umumyevropa kompetensiyalari ta'lim siyosatida

Chet tilni o'rganish uslublari va strategiyalari.

Chet tilini egallashning Umumyevropa kompetensiyalarida darajalar

Til o'rganishdagi xatolar.

Chet tilni o'rganishda yosh xususiyatlari.

Grammatikani o'qitish. A1-C2

Leksikani o'qitish. A1-C2

Fonetikani o'qitish.

Xatoni to'g'rilash.

Til ko'nikmalari integratsiyasi tahlili.

Tinglab tushunish ko'nikmasi. A1-C2

O'qib tushunish ko'nikmasi. A1-C2

Yozish ko'nikmasi. A1-C2

Auditoriyada qo'llaniladigan til.

Maktab, litsey va kollejlarda uchun mo'ljallangan o'quv dasturlarni o'rganish, tahlil qilish va ular bilan ishlash, Curriculum

Darsning turli bosqichlari uchun vazifalar.

O'quv materiallari va resurslardan foydalanish.

Sinf tadqiqoti.

O'zaro dars kuzatish.

O'quv materiallari ta'lim standartlari, shuningdek milliy qadriyatlarni tatbiq va targ'ib qilishning muhim vositasi sifatida.

Chet tillarni o'qitish uslublari o'rtasidagi farqlar.

Mahalliy muhitda qo'llanilayotgan uslublarning tahlili.

Baholash turlari.

Test metodlari.

Maxsus yo'nalishlarda chet til.

O'zbekiston Respublikasi ta'lim tizimi bosqichlarida chet til o'qitishning

maqsad va mazmunini belgilash.

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'limni baholash – bu talabalarning jamoaviy tartibda va yakka tartibda berilgan amaliy loyihalarni bajarishlari orqali amalga oshiriladi. Bunda har bir talabaga bitta jamoaviy loyiha va ikkita yakka tartibda bajariladigan loyiha beriladi. Talaba berilgan loyihaning maqsad va vazifalarini, mohiyatini tushungan holda qo'yilgan masalani o'rganib, izlanishlar olib boradi. Olingan natijalarni tahlil qilib, hulosalari bilan taqdimotlar tayyorlab himoya qiladi. Ishchi fan dasturida loyihalarning soni, mavzusi, mazmuni bajarish usullari va topshirish muddatlari to'liq ochib beriladi.

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Til o'rganishdagi kognitiv omillar.
2. Chet tilni o'rganish uslublari va strategiyalari.
3. Til o'rganishda psixologik omillar.
4. Til o'rganishdagi xatolar.
5. Chet tilni o'rganishda yosh xususiyatlari.
6. Grammatikani o'qitish.
7. Leksikani o'qitish.
8. Fonetikani o'qitish.
9. Tinglash malakasini oshirish.
10. Gapirish ko'nikmasi.
11. O'qish ko'nikmasi.
12. Yozuv ko'nikmasi.
13. Auditoriyada o'qituvchi nutqi.
14. Darsni rejalashtirish.
15. Maktab, litsey va kollejlari uchun mo'ljallangan o'quv dasturlarni o'rganish, tahlil qilish va ular bilan ishlash.
16. Chet til o'rganuvchisi kundaligini yuritish.
17. Chet til o'qitish metodlariga bag'ishlangan og'zaki taqdimot.
18. Chet til o'rganuvchisi haqida batafsil yozma hisobot.
19. Grammatika/Leksikani kontekstda o'qitish bo'yicha topshiriq ishlab chiqish.
20. Chet til o'qitish metodlariga bag'ishlangan tanqidiy, tahliliy insho.
21. Internet resurslaridagi o'quv materiallarni tahlil qilish va taqriz yozish.
22. Kasbga va kurs mavzusiga oid maqolaning yozma tahlili (taqriz berish).
23. Mavjud o'quv adabiyotlarni tanqidiy tahlil qilish va ularga taqriz yozish.
24. Tayyor dars rejasini baholash.
25. Semestr so'ngida o'tkaziladigan mikro dars uchun ko'rgazmali materiallar tayyorlash, tarqatma materiallar yaratish.
26. Ikki yoki undan ortiq til ko'nikmalarini integrallashtirgan holda o'qitishga. mo'ljallangan kommunikativ topshiriq ishlab chiqish.
27. Darslikning bir bo'limini tuzish (o'qituvchi qo'llanmasi va talaba ish

	kitobi). 28. Barcha til ko'nikmalarini qo'llagan holda dars rejasini tuzish. 29. Mikro dars o'tkazish (va uning tahliliy hisobot auditoriyani o'rganish bo'yicha savollar tuzish). 30. Testlar tahlili. 31. O'quv materiallarini yosh xususiyatlariga mos tarzda o'zgartirishga asoslangan muammoli topshiriq. 32. Maxsus yo'nalishlarda chet tilni o'qitish uchun materiallarni saralash va ularni baholash. 33. Baholash shakllari va mezonlarini ishlab chiqish. 34. Dars kuzatuv bo'yicha tahliliy hisobot. 35. Maxsus yo'nalishlarda chet til o'qitish uchun materiallarni moslashtirish. 36. Darslikning bir bo'limini tuzish (o'qituvchi qo'llanmasi va talaba ish kitobi).
3.	V. Ta'lim natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar) Fanni o'zlashtirish natijasida talaba: • chet tilni o'rganish borasidagi nazariyalarini amalda qo'llay olishi; • til o'rganish va o'qitish metodlari, yondashuvlar va usullar haqida zaruriy bilimlarga turli kommunikativ nutq vaziyatlari (salomlashish, kechirim so'rash, xayrlashish, minnatdorchilik bildirish va h.k.) ni to'g'ri o'zlashtirishi; • o'ziga yoqqan va yoqmagan narsalar, jihatlar haqida fikrini bayon etish; • o'zi haqida shaxsiy ma'lumotlarni bera olish; • so'zlovchi nutqini tushunganligi yoki yaxshi anglay olmaganligini ifodalashi (masalan, so'zlovchidan gapini yana bir marta takrorlashni, izohlash, savol berish va h.k.) ko'nikma; • intervyu olish va savollarga javob qaytarish; • tanish mavzularda muhokamalarda qatnashish; • navbat bilan muloqotga kirishishi, so'zlovchining nutqini bo'lmasligi yoki bo'lishga to'g'ri kelgan vaziyatlarda muloqotni davom ettirish; • chet til o'rganuvchisi kundaligini yuritish orqali til o'rganish jarayonlari to'g'risida qator hisobotlar tayyorlashi; chet tilni o'rganish haqidagi tushunchalar, metodlar va modellarni o'z amaliy tajribalarida, ya'ni muhokama, topshiriq va muammoli vaziyatlarda qo'llash malakasiga ega bo'lishi kerak.
4.	VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari: • ma'ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); • guruhlarda ishlash; • taqdimotlarni qilish; • individual loyihalar; • jamoa bo'lib ishlash va hioya qilish uchun loyihalar
5.	VII. Kreditlarni olish uchun talablar:

Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar va tushunchalar haqida mustaqil mushohada yuritish, joriy va oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha variantlar asosida yozma topshiriqlarni bajarishi zarur..

5.

VIII. Asosiy adabiyotlar

1. Gemeinsamer europäischer Referenzrahmen für Sprachen Lernen, Lehren, beurteilen 2001 Langenscheidt KG, Berlin München
2. Mittelpunkt neu B2 Prüfungsvorbereitung für das Goethe-Zertifikat B2; C1
3. Prüfungstraining DaF B2 Goethe Zertifikat B2, C1 Cornelsen Verlag

Qo'shimcha adabiyotlar

1. Mirziyoyev Sh. M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. Mazkur kitobdan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning 2016 yil 1 noyabrdan 24 noyabrga qadar Qoraqalpog'iston Respublikasi, viloyatlar va Toshkent shahri saylovchilari vakillari bilan o'tkazilgan saylovoldi uchrashuvlarida so'zlagan nutqlari o'rin olgan. /Sh.M.Mirziyoyev. – Toshkent: O'zbekiston, 2017. – 488 b.
2. Mirziyoyev Sh. M. Yangi O'zbekiston strategiyasi. – Toshkent, 2021. – 458 b.
3. Hermann Funk, Christina Kuhn, Dirk Skiba, Dorothea Spaniel-Weise, Rainer E. Wicke. Aufgaben, Übungen, Interaktion. Goethe-Institut, München. 2014
4. Michaela Brinizer, Hans-Jürgen Hantschel, Sandra Krömer, Monika Möller-Frorath, Lourdes Ros. DaF unterrichten. Basiswissen Didaktik. Deutsch als Fremd-und Zweitsprache. Ernst Klett Sprachen, Stuttgart. 2016
5. Michael Schart, Michael Legutke. Lehrkompetenz und Unterrichtsgestaltung. Klett-Langenscheidt. 2012.

Axborot manbaalari

<http://www.cspi.uz>
<http://www.edu.uz>–O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi sayti.
<http://www.uzedu.uz> – O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi vazirligi sayti.
<http://www.gov.uz>– O'zbekiston Respublikasi xukumati portali.
<http://www.deutsch.de>
<http://www.deutschinfo.de>
www.mein.deutschbuch.de
www.deutschlernen.de

7. Chirchiq davlat pedagogika universiteti tomonidan ishlab chiqilgan va universitet Kengashining 2023 yil “_____” _____dagi qarori bilan tasdiqlangan

8. Fan/modul uchun mas'ul va muallif:
 Z.A. Shirnazarova – CHDPU, “Nemis tili kafedrası katta o'qituvchisi

	Z.I. Sanakulov – CHDPU, “Nemis tili” kafedrasi mudiri, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
9.	Taqrizchilar: X.R. Raximov– O'zDJTU, “Nemis tili nazariy fanlar” kafedrasi professori, filologiya fanlari nomzodi S.X.Nazarov – TDPU “Yevropa tillari” kafedrasi mudiri, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent